

Sokan még mindig Sztálin nyelvezetét beszélnek

Anne Applebaum szerint a nyugati baloldaliak azt hitték, a jó kommunizmus olyan, mint a jó szociáldemokrácia

A Nyugat felelősségét is felvetették a Terror Háza Múzeumban tartott nemzetközi konferencián, amiért a sztálini rendszert nem lehet bünei szerint a nácizmussal egy szinten elítélni. A Sztálin-világ – A kommunizmus ára című, ma folytatódó tanácskozáson egyetértés volt a rangos hazai és külföldi tudósok között, hogy az éppen hatvan éve meghalt diktátor nyelvezete, az általa meghonosított értelmezési keretek napjainkig jelen vannak.

MÉGYERI DAVID

Sokan még mindig Sztálin nyelvezetét beszélnek, az általa meghatározott értelmezési keretek között tekintenek a világra – fejtette ki Schmidt Mária, a Terror Háza Múzeum főigazgatója a Kommunizmuskutató Intézetrel és a Konrad Adenauer Alapítvánnyal közösen rendezett eseményen. A történész szerint a generalisszimusz sokakat hatalomban tart a jelenben, amit szemléltet, hogy a vörös csillagot nem engedik betiltani. Ezek az emberek anyanyelvük mellett a marxizmust tanulták meg másodikként, s nem érdekli őket, hogy Hitler soha nem léphetett volna föl, ha nincs előtte a másik totalitárius rendszer előképe. Legszívesebben még a két diktatúrának az összehasonlítását is tiltanák, holott ahogy a nagy antikommunista történész, Bukovszkij megállapítja: a két rezsim között nincs lényegi, csupán

felszíni különbség. Ennek ellenére maig mentegetik az 1939. augusztusi, Hitlerrel kötött paktumot. A professzor a „politikailag korrektnek” nevezett vonulatnak a jellemzésére Albert Camust hívta segítségül. Ő azt mondta: ezek a körök legfontosabb feladatuknak tekintik, hogy különbséget tegyenek jó és rossz koncentrációs táborok, jó és rossz antiszemitizmus között. A filokommunista nyugaton a sztálinizmus valláspótlék, vagy ahogy Orwell írta, egyfajta urbánus hitvallás volt, míg a vasfüggöny mögött, nálunk gyakorlat. Schmidt Mária összegzése: a kommunista kurzus csak a felszínen változott, alapvető vonásai Gorbacsovig megmaradtak.

Hasonló szellemben szólott hozzá Anne Applebaum, aki videón küldte el előadását. A neves amerikai kutató rámutatott: a második világháború után Közép-Európában kiépített szovjet rendszer a kezdetől

Gábor Gusejnov a kommunista manipulációról is beszélt FOTÓ: NAGY BÉLA

azok ellen is fellépett, akik a fasizmus ellen harcoltak. Így történt ez Magyarországon is, ahol a média, főként a rádió feletti fennhatóságot is maguknak vindikálták. Célkeresztbe kerültek továbbá a civil egyesületek, mivel mindent veszélyesnek tartottak, ami önálló, tőlük független kezdeményezés volt. Jövőbeni potenciális ellenfeleik kiiktatására törekedtek. A Washington

Post korábbi vezető munkatársa kiemelte: Rákosi Mátýásék azt hitték, hogy a nép támogatását elnyerhetik. Ám a választásokon kudarcot vallottak. Applebaum is kitért a Nyugat opportunizmusára, amikor leszögezte: a nyugati baloldaliak részben átvették a sztálinizmus nyelvezetét és azt hitték, a jó kommunizmus olyan, mint a jó szociáldemokrácia. A Gulag története cí-

mű kötetéért Pulitzer-díjban részesült történész szerint a Nyugat előbb-utóbb fel fogja ismerni a sztálinizmus valódi természetét, ahogyan a kommunista légerek jellegét is felismerte.

A sztálinizmus fennmaradó nyelvezetét elemezte Gasan Gusejnov. Az orosz nyelvész szerint apró kifejezéseinkben, stílárús beidegzódéseinkben ott rejlik a mindent leegyszerűsítő kommunista manipuláció. Amikor a diktátor azt mondta, hogy a párt nem egy vitaklub, azt rögzítette, amit a parlamentáris demokráciáról ma szokás elmondani. Stark Tamás történész levezető elnökként hozzáfűzte: ugyanez nyilvánult meg a kilencvenes években, amikor az országközi közvetítésekben a „veszedekedést” kifogásolták, és a Sztálin által szuggesztált „egységet” hiányolták. Alain de Benoist hangsúlyozta: a nácizmus és a nyugaton mentegetett kommunizmus között még a szándékok, az eredeti „népboldogító” célkitűzések alapján sem lehet különbséget tenni. A francia író-filozófus leszögezte: az osztálygyűlölet és a fajgyűlölet egyre megy. A kommunizmus éppúgy minden ellenfelét ki akarta taszítani az emberiségből.

TILTAKOZÁS KISTARCSÁN. Tiltakozást szervez az önkényuralmi jelképek tiltását megszűntető alkotmánybírósi döntés ellen ma a Fidesz. A Kistarcsánál korábban működő internálótábor területére délután négy órára meghirdetett megmozdulás elsősorban a vörös csillag használatát ellen irányul. Az eseményt szervező Juhász István, Kistarcsa alpolgármestere szerkesztőségünk megkeresésére elmondta, a megmozdulás célja, hogy a székelezés-ügyhöz hasonlóan országos összefogás jöjjön létre. A városvezetés és az '56-os Szövetség képviselőinek rövid sajtótájékoztatója után egy performansszal készül, aminek végén odakerül a vörös csillag, ahova való – nyilatkozta az alpolgármester, a hatás megőrzése érdekében azonban további részleteket nem árult el. Ismeretes: az Alkotmánybírószág február 19-én 2013. április 30-i hatállyal megsemmisítette az önkényuralmi jelképek használatát tiltó büntető törvénykönyvi rendelkezést. Ahogy azt lapunk korábban megírta, a Századvég felmérése szerint Magyarország lakosságának többsége nem ért egyet a döntéssel, csak huszonhat százalék támogatja azt. (B. V.)